

JORIS BAECKE, LTO PLANTGEZONDHEID

‘We moeten een ge

Het gebruik van middelen is een hot item in het bollenvak. Omdat steeds minder middelen toegestaan zijn, maar ook omdat de omgeving kritisch over de schouders van het vak meekijkt. Ook de fytosanitaire eisen worden steeds strenger. Voor Joris Baecke is de wereld van plantgezondheid en alles wat daarmee samenhangt dagelijkse kost. Als portefeuillehouder LTO Plantgezondheid houdt hij zich bezig met drie hoofddossiers: gewasbescherming, fytosanitair beleid en moderne biotechnologie.

Tekst:
Monique Ooms
Fotografie: René Faas

Joris Baecke (36) is akkerbouwer in Nieuw-Namen en daarnaast is hij al een flinke tijd actief als bestuurder. Zo zat hij van 2004 tot 2013 in het dagelijks bestuur van het Nederlands Agrarisch Jongeren Kontakt en in de periode van 2007 tot 2009 was hij vicevoorzitter van deze club. Daarnaast was hij vier jaar lang voorzitter van de Europese Raad voor jonge boerenorganisaties – CEJA. In januari werd hij benoemd als portefeuillehouder van LTO Plantgezondheid. Dat betekent: in kaart brengen welke onderwerpen leven, actuele thema’s bij de kop nemen, veel lobbyen en overleggen en dan op de juiste knoppen drukken om zaken voor de sector gedaan te krijgen.

Een actueel dossier is dat van metam-natrium, een grondontsmettingsmiddel dat onlangs werd verboden. Hoe staat het daarmee?

“Het gaat hier om een tijdelijk verbod. Dit verbod is ingesteld op basis van een nieuwe analyse van het Ctgb (College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden, red.) en een nieuw Europees model voor het

inschatten van risico’s. Uit deze analyse bleek dat ook met een bufferzone van 150 meter het risico voor omwonenden niet uit te sluiten is. Inmiddels wordt gewerkt aan de indiening van een nieuw dossier en we zijn hoopvol dat op basis hiervan de toelating wordt hersteld. We hopen daarover dit najaar meer duidelijkheid te krijgen.

Overigens verwacht ik dat ook in dit nieuwe dossier een substantiele bufferzone onderdeel zal zijn van de voorwaarden. Dat begrijp ik wel, je wilt risico’s zoveel mogelijk uitsluiten. En dat de Staatssecretaris hiermee nu even een pas op de plaats maakt, vind ik logisch.”

Je kunt jezelf ook afvragen of we wel met een middel moeten blijven werken waarvoor een bufferzone nodig is van misschien wel 150 meter. Hoe kijk jij daar tegenaan?

“Dat is zeker de vraag, het zou veel mooier zijn als er een alternatief zou komen voor metam-natrium in de bestrijding van stengelaaltjes. Daar wordt wel aan gewerkt en door het tijdelijke verbod komt die ontwikkeling in een stroom-

lijk speelveld creëren'

versnelling. De zoektocht is in volle gang, het moet nog blijken of die oplossingen al rijp voor de praktijk en betaalbaar zijn."

In welke richting wordt de oplossing gezocht?

"Er is een eerste inventarisatie gemaakt, waarbij ook wordt gekeken wat er mogelijk is op biologische wijze. Denk bijvoorbeeld aan de inzet van gewassen die aaltjes kunnen vangen, zoals Afrikaantjes en raketblad. Dat zou een alternatief kunnen zijn, zeker voor hoogwaardige teelten. Zo'n biologische aanpak kan bovendien belangrijk bijdragen aan de vergoeringsmaatregelen voor het landbouwbeleid. Gedacht wordt ook aan de inzet van bodemresetters, die zouden aaltjes en meervoudige besmetting kunnen bestrijden. Voor de verdere ontwikkeling is een routekaart uitgezet en nu wordt een en ander verder uitgewerkt. Overigens biedt dat geen oplossing voor acute situaties, dat realiseer ik me heel goed."

Die ontwikkeling brengt natuurlijk wel de nodige kosten met zich mee...

"Zeker, maar niks doen is geen optie, er staan belangen op het spel. Daarbij neemt de maatschappelijke druk toe, er is een groeiende aandacht voor de relatie tussen onze gezondheid en het gebruik van middelen in de agrarische sector. En naarmate oplossingen op grotere schaal kunnen worden ingezet, zal de prijs dalen. Feit is dat alle sectoren behoefte hebben aan alternatieven met een lager risico. Die zijn op dit moment nog niet in voldoende mate beschikbaar, praktijkrijp en betaalbaar. Wij richten ons dan ook nadrukkelijk op het verbeteren van die situatie."

In hoeverre zal het lukken om een voldoende breed midden-

pakket beschikbaar te houden voor de bloembollensector?"

"Daar wordt hard aan gewerkt, met medewerking van het Expert Centre Speciality Crops. Samen brengen we de knelpunten in kaart en die proberen we zoveel mogelijk aan te pakken en op te lossen. We zijn daar heel proactief mee aan de slag."

Hoe groot is de invloed van de Europese Unie op het gewasbeschermingsmiddelenbeleid in ons land?

"Die invloed merken we steeds meer. We hebben te maken met nationale en Europese toelatingsregels en daarbij is de afspraak dat het Europese toetsingskader boven het nationale toetsingskader staat. Wij zijn blij met die ontwikkeling. Deze harmonisatie leidt er namelijk toe dat voor alle Europese landen dezelfde regels bestaan en daarmee creëren we een gelijk speelveld voor alle partijen. Als bepaalde middelen zijn toegestaan in België of Duitsland krijgen ze vervolgens ook in Nederland een toelating. Dat is een verbetering. Voorheen zat daar nog wel eens verschil in, dan mocht een kweker in Nederland een middel niet gebruiken en zijn Duitse buurman net over de grens wel. Daardoor ontstond ongelijkheid voor ondernemers in Europa, en daarmee ook valse concurrentie. Dat probleem wordt hiermee fors kleiner."

Naast de traditionele manieren van telen - in de grond en in de buitenlucht - zijn er ook andere manieren denkbaar, die wellicht minder middelen vragen en daarmee milieuvriendelijker zijn?

"Door het verdwijnen van middelen, komt de sector onder druk te staan. Toch is dat niet alleen maar negatief, je ziet namelijk dat daardoor ook zaken in beweging

komen. Men gaat zoeken naar alternatieven. Dat is nu dan ook volop aan de gang: ondernemers en diverse onderzoekcentra houden zich bezig met nieuwe ontwikkelingen en het is onderdeel van onze taak om die ontwikkelingen te inventariseren en ze vervolgens onder de aandacht te brengen. De sector heeft daarin zelf een leidende rol."

De belangstelling vanuit de maatschappij voor het bollevak is de laatste jaren sterk gegroeid. Men volgt de sector met een kritisch oog en maakt zaken aanhangig; denk bijvoorbeeld aan Bollenboos. Wat vind je van die ontwikkeling?

"Die aandacht is helemaal van deze tijd en ook zeer begrijpelijk. Als ondernemer in deze sector moet je bijna wel interesse hebben voor wat er om je heen gebeurt. Omwonenden hebben zicht op jouw bedrijfsactiviteiten, vormen zich daarbij een beeld en maken een inschatting van de risico's. Dat is vaak gebaseerd op onwetendheid. Hoe kunnen ze ook weten wat jij doet als jij het ze niet vertelt? Vanuit onwetendheid kunnen gevoelens van angst en onbehagen ontstaan en die kunnen het contact met de ondernemer verstoren. Je moet je als ondernemer ook realiseren dat jij andere belangen hebt dan je burens."

Wat zouden ondernemers dan moeten doen?

"Om te beginnen: inzien dat die verschillende belangen er zijn en dat er een verschil is in kennisniveau. Dat erkennen en daarvoor begrip hebben, is al een stap in de goede richting. Ik raad ondernemers aan om in gesprek te gaan met hun omgeving; dan weet je ook welke vragen en wensen er leven. Je kunt misschien niet alle vragen beantwoorden en aan alle wensen tegemoet komen, maar

dat je luistert, betekent al heel veel, en kan onvrede en onrust weg nemen. Dus: zorg altijd dat je benaderbaar bent, de drempel moet laag zijn. Hoe groter de afstand, hoe minder het vertrouwen. En als er geen vertrouwen is, lukt het je niet om zelfs de kleinste problemen op te lossen. Ja, je moet er even tijd in steken en je ziet het niet direct terug in het financiële resultaat van het bedrijf, maar op termijn is het wel nodig om te kunnen blijven produceren."

Helpen jullie ondernemers hier ook bij?

"Met een aantal ketenpartijen werken we aan projecten zoals 'Een goede buur is beter...' die kwekers handvatten bieden voor de communicatie over gewasbeschermingsmiddelen met hun burens. Dat project is vorig jaar gestart en omvat onder meer gedrukt informatiemateriaal en online info. Verder denken wij als werkgroep mee over oplossingen als zich specifieke situaties voordoen waarin de spanning oploopt."

Wat komt er de komende tijd zoal op jullie af?

"Het hormoonverstorende effect van azolen vraagt de aandacht. Er zijn verhoogde waardes aangetroffen in het oppervlaktewater, en ik verwacht dat ook hiervoor beperkingen zullen worden opgelegd. Verder blijft plantgezondheid een belangrijk onderwerp dat - naar mijn inschatting - steeds meer aandacht zal vragen. Ook omdat Europa en de samenleving meekijken, terecht overigens. Wij maken ons vanuit LTO Plantgezondheid sterk voor de instandhouding van een effectief en bruikbaar middelenpakket. Dat is belangrijk voor de concurrentiepositie van de sector. Er komt dus veel op ons af: never a dull moment in dit vak."